

طرح تحقیقاتی با عنوان:

" بررسی میزان بیومارکرهای 146a , 155 microRNA در بزاق بیماران مبتلا به لیکن پلان دهانی و اسکواموس سل کارسینوما دهانی" (با کد پژوهان: ۲۶۰۴۰)

مجری اصلی طرح: دکتر معصومه مهدی پور (عضو هیأت علمی گروه بیماریهای دهان و فک و صورت، (تشخیصی))، مجری طرح: دکتر هما میرزایی رودپشتی، همکاران طرح: دکتر مینو شهیدی (دانشگاه علوم پزشکی ایران)، دکتر فهیمه عنبری، دکتر سوده جعفری، دکتر فاطمه مشهدی عباس و دکتر سهیلا مانی فر (دانشگاه علوم پزشکی تهران) بودند.

گزارش دکتر هما میرزایی رودپشتی مجری طرح در خصوص نتایج و دستاوردهای طرح:

لیکن پلان دهان (Oral lichen planus) یک بیماری التهابی مزمن است که آن را به عنوان یک اختلال با پتانسیل ایجاد بدخیمی در نظر می گیرند. مطالعات نشان داده اند که micro RNA ها نقش مهمی در ایمونوپاتوژنز OLP دارند و در پیش بینی تحول بدخیمی می توانند مورد استناد قرار گیرند. استفاده از نشانگرهای زیستی بزاقی (biomarkers) بعنوان یک روش غیر تهاجمی قابل اعتماد برای تشخیص زودرس کارسینوم سلول سنگفرشی در دهان مطرح می باشد تا جایگزین مناسبی برای بیوپسی های تهاجمی باشد که در حال حاضر تنها راه تشخیص سرطان در مراحل اولیه آن است. با توجه به فقدان مطالعات در این زمینه در ایران و با توجه به افزایش روند مرگ و میر ناشی از سرطان ها در ایران که نیاز به غربالگری اولیه برای جمعیت های پرخطر را ایجاد می کند، بر آن شدیم از نمونه بزاقی بیماران مبتلا به لیکن پلان و سرطان دهان، تحقیقی تدارک دیده شود که بتواند با امکان مقایسه سطح این نشانگرهای زیستی در بزاق در وضعیتهای مختلف روند پیشرفت لیکن پلان، احتمال ارزیابی تشخیصی زودهنگام بدخیمی را فراهم نماید.

در این مطالعه مورد-شاهدی از نمونه های بزاق غیر تحریکی ۶۰ بیمار شامل ۱۴ بیمار مبتلا به OLP دارای دیسپلازی، ۱۶ بیمار مبتلا به OLP فاقد دیسپلازی، ۱۵ بیمار مبتلا به Oral Squamous Cell Carcinoma (OSCC) و ۱۵ فرد سالم که بر اساس تکنیک نوازش جمع آوری شده بود، استفاده گردید. پس از جداسازی RNA از نمونه ها، میزان بیان مولکول های 146a, 155 microRNA توسط روش Real Time Polymerase Chain Reaction (RT-PCR) به صورت کمی و توسط تست های Kruskal-Wallis و Dunn-Bonferroni مورد ارزیابی قرار گرفت.

به عنوان نتیجه کلی افزایش بیان microRNA ها ممکن است بتوانند به عنوان بیومارکرهایی با بیان زودهنگام در بیماری لیکن پلان مطرح شوند. از طرف دیگر با توجه به تغییرات این مارکر ها در بیماران مبتلا به لیکن پلان دارای دیسپلازی و OSCC احتمالاً می توان از تغییر میزان بیان آن ها به عنوان علامت هشدار دهنده جهت بروز بدخیمی استفاده نمود که البته نیاز به تحقیقات بیشتری دارد.

این طرح تحقیقاتی در سال ۱۳۹۹ در شورای پژوهشی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تصویب شد. پس از انجام مراحل پژوهشی که همزمان با پاندمی کرونا در کشور بود در سال ۱۴۰۰ در قالب پایان نامه تخصصی دفاع شد. در نهایت مقاله مربوط به این طرح پژوهشی در ژورنال BMC Oral Health در تاریخ 2023/06/29 به چاپ رسید.